



Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Quarta, an vi[n]dicta sit infere[n]da? Sic: ab eo cuius interest.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62466](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62466)

a p...neret. ergo aliquis potest excedere modum in defendendo. ...

Q. U. potest. ...

U. potest. ...

U. potest. ...

U. potest. ...

U. potest. ...

U. potest. ...

U. potest. ...

U. potest. ...

U. potest. ...

U. potest. ...

Quinta ibi. Semel vero. Sexta ibi. Sed obicit. Septima ibi. potro. Octava ibi. Scilicet. Jo. de fan.

Episcoporum provisione delegent. Et ecce quod non est obviandum peruersis, et iniuria societatum armis est. ppulsanda: ut et malis adempta facultas delinquenti. psit: et bonis optata facultas libere consulenda ecclesie ministraretur. Hoc qui non facit, consentit.

Unde August. ait in psalmo lxxxi.

Non sunt immunes a scelere qui non liberant eos quos possunt a facto liberare.

Si dicit propheta nec illos immunes a scelere esse qui miserunt hystu punitibus interficere: cum p multitudine timerentur, et possent illos a facto, et se a consensu liberare. Qui desinit obuiare cum potest, consentit.

Quod autem videtur inferenda non sit, multis modis probatur. mali enim tolerantur, nisi abijcitur: in crepatione ferendi, non corporaliter expellendi.

Unde August. ait in lib. de verbis domini.

Mali sunt tolerandi: et quomodo ab eis recedendum sit.

Tolerandi sunt quidem mali pro pace: nec corporaliter ab eis recedatur, sed spiritualiter. Spiritualiter autem extirpare est facere quod pertinet ad correctionem malorum, quantum licet pro gradu cuiusque salua pace. displicere

gitur, et non corporaliter: ut cum illos permanentes peccata malorum redarguamus, nec consentiamus eis.

Tolerandi sunt. s. vi. q. i. suggestum.

Pro gradu id est pro dignitate et officio cuiusque:

Quinta ibi. Semel vero. Sexta ibi. Sed obicit. Septima ibi. potro. Octava ibi. Scilicet. Jo. de fan.

Episcoporum provisione delegent. Et ecce quod non est obviandum peruersis, et iniuria societatum armis est. ppulsanda: ut et malis adempta facultas delinquenti. psit: et bonis optata facultas libere consulenda ecclesie ministraretur. Hoc qui non facit, consentit.

Unde August. ait in psalmo lxxxi.

Non sunt immunes a scelere qui non liberant eos quos possunt a facto liberare.

Si dicit propheta nec illos immunes a scelere esse qui miserunt hystu punitibus interficere: cum p multitudine timerentur, et possent illos a facto, et se a consensu liberare. Qui desinit obuiare cum potest, consentit.

Quod autem videtur inferenda non sit, multis modis probatur. mali enim tolerantur, nisi abijcitur: in crepatione ferendi, non corporaliter expellendi.

Unde August. ait in lib. de verbis domini.

Mali sunt tolerandi: et quomodo ab eis recedendum sit.

Tolerandi sunt quidem mali pro pace: nec corporaliter ab eis recedatur, sed spiritualiter. Spiritualiter autem extirpare est facere quod pertinet ad correctionem malorum, quantum licet pro gradu cuiusque salua pace. displicere

gitur, et non corporaliter: ut cum illos permanentes peccata malorum redarguamus, nec consentiamus eis.

Tolerandi sunt. s. vi. q. i. suggestum.

Pro gradu id est pro dignitate et officio cuiusque:

ca. idem dicit cum illo capi. s. ea. ecce. uam magnum. si Causa. Vincetius bonarista/ con tra que loquitur Aug. per alij hereticos dicebat bo nos deserendos esse. ppter malos. Argu. vero contra di cit qd ppter malos boni non sunt deserendos potius mali sunt toleran di ppter bonos. et hoc probatur tri bus exemplis: scilicet ppter carum, dñi, et apostolum. a. Demonstrat. i. probari. b. No pnt. l. no debent. na bene de benuis de quolibz credere. vr. xij. q. iij. innocens. v. q. iij. in ciuitis. Et ita est hic arg. qd non statim ppter sim pliciter denunciatio nes ds hñe aliquis

731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Idem in epistola ad Vincetium. **N**on maculant innocentes facta nocentium que ab eis fieri non possunt.

Quam magnum est crimen ab istis innocentijs communijs separari? Nam etia facta nocentium que innocentijs demonstrantur, vel ab innocentijs credi non possunt, non inquinant queq; si propter innocentes etiam cognita sustinentur. Non enim propter malos boni sunt deserendi, sed propter bonos mali tolerandi sunt: sicut tolerauerunt eos prophete contra quos tanta dicebant, nec communionem sacramentorum illius populi retinebant: sicut ipse dñs nocentem Iudam vsq; ad condignum eius exitu tolerauit: et eum sacramentum cum innocentijs communicare permisit: sicut tolerauerunt apostoli eos q; per inuidiam que ipsius diaboli est uitium Christi annuabant.

Idem in libro primo de uinculo baptismi.

Nam quos ecclesia recipit nec expellit, a bonis sunt tolerandi non iudicandi.

Hic in ppho dei stat iuxta te auarus raptor inhians rebus alienis, quem nostri rale et fidelis est vel potius fidelis uocatur: non eum potes de ecclesia pellere: non habes aliquem aditum casti-

gando et corripendo illum corrigere: accessurus est recus ad altare. Noli timere: uisus q; onus suum portabit. Item. Quomodo inquis ferre que noui malum? Nonne melius ipsum ferres q; te foras efferres? Ecce quomodo ferres: attende Ap'm dicere: Quisquisq; onus suum portabit. Libere te ista sententia. Non enim coitares cu illo auaritia, sed coitares christi misericordia. Et qd tibi obesset si cum illo coitares christi mentem: Ap'us dicit. Qui enim manducat et bibit indigne, iudicium sibi manducat et bibit: sibi, non tibi. Sane si iudex es, si iudicandi potestatem accepisti: ecclesiastica regula, si apud te accusatur, si ueris documentis testibus conuincitur, coerce, corripe, excommunicat, degrada.

Pastor est diligendus: mercenarius tolerandus: latro cauendus.

Res psonas dicit dñs (redebemus illas inuestigare) in euangelio, pastores, mercenarij, et furis. Pastorem dicit animam suam ponere pro ouib; suis et intrare per ianuam. Furem dicit et latronem ascendere per aliam partem. Mercenarium dicit lupum vel etia furem si videat,

Et intrare, s'm canones hoc ipso est alijs fur qd non intrat per ostium: vr hic et de pe. dist. i. si ppter ea, et ca. Balan. l. si quis non bñs rapere. C. de te. dist. et. dicit.

peni. dist. vi. ca. i. in si. r. rrry. q. r. sententia. e. ca. Grego-
rii. 3te est hic arg. ad questionem illam q. de posse? restitui?
preferend' sit subditur: v. viij. q. viij. ca. vlti. Arg. otra.
viij. q. i. eos q. licet determinara videt. est de simo. ex infir-
mitate. Jo. De hoc quid iuris sit, in questionibus no-
taui. B.

Ratione. ar. q. de singulari non
est ratio reddenda:
v. r. q. de rruis. r.
de penit. dist. viij.
si er bono. Ar. con-
tra. lxxvij. disti. con-
epi. et. rruij. q. iij. si
habes.

Odoz. Bonoz
odot. Chulit est p-
dicato bonoz. r.
Alis re.

Qui
dam dicunt q. pre-
destinatio dei vel
predestina est cau-
sa quare quis nec-
cessario faciat bo-
num vel malum: et
ideo facit ho malu.
q. est pfectus. r. bo-
no. q. est predesti-
natus. r. bonari et
malari reru deus
est causa. S. Au-
gust. r. dicit dicens
hoc esse fallum: q.
si pfectioa neces-
sario q. peccaret.
in iuste de puniret
delinquent: s. dicit
bonoz volutate sua
facere bonu. no ta
sine grana dei: ma-
los autem dicit sua
auipouitate pecca-
re cu sine sine gra
dei. hoc pbat au-
thouate Jo. can-
geliste in epla sua
vide ponis debet
suis peccat' impu-
tare q. de iudicio
dei conueni q. de-
serit meritos de-
rectu gratias agi-
mus. q. liberat no
meritos liberari.
nec imponit alicui
necessitate. nec sub-
trahit cuius pote-
statem obediendi. eo q. non esset predestinatus: sed ideo
non fuit predestinatus: quia de? eum recessuri ab obedie-
tia pcedit. postea assignat differena inter predestina-
tionem r. pfectioa: q. predestinatio est tantum de bonis.
predestinatio tantu de malis. Et nota q. vnu quadoq. ponit
pro alio. Item nota q. auipouitas Joannis euangeliste
incipit ibi: Et nobis exierunt. r. durat vsq. ibi: vnuq. no-
biscum. r. est circa finem.

Uderet interitum, si non
spontanu? inueniret ho habe-
re pcrim: q. nec de? peccati ho-
mini iuste inferret ira, si ho ex
predestinatione? dei cecidisset
in culpa. I dem: Predestina-
tionem dei, siue ad bonu, siue ad
malu in oib' operari, ineptissi-
me dicit: vt ad vtrunq. hoies
quedam necessitas videat im-
pelleret: cum in bonis volutas
sit intelligenda non sine gra. in
malis autem volutas intelligen-
da sine gra. Cum vero? ali-
quos? a deo aut traditos? de-
siderijs suis, aut obduratos
legimus? aut relictos magis
in peccatis suis, hoc ipsos me-

si. et. ij. et cap. merito.
d. Et predestinatione. Arg. q. no potest q. arguere
factum: cuius auctor ipse fuit: vt. r. vij. disti. diaco. et
de cleri. conug. diuersis. Jo.
e. Ca vero. Sic ergo bona que facit homo. per deum
facit: mala q. facit. est au-
thor: ma-
de? non est autor
mali. S. ne crede-
ret aliq. q. de ope-
ret ena malu. q. le-
git q. de? tradidit
Romanos i deside-
ria carnis: q. ob-
durauit cor. pda-
raonis. r. q. reliq.
tyrios et sydonios
in peccat' suis: ideo
ostendit quier hoc
intelligatur.
f. Aliquos. scy
Romanos.
g. Aut tradi-
tos. tradere s. ho-
mine peto q. per-
mittit ipsum pecca-
re: vt q. subtrahit
ipsi gratiam.
h. Quisus. in
epistola ad Roma-
nos. r. i. Exo. r. i. i. ca.
euas. Martini de
tyris r. sydonijs. et. vij.
i. No meritos.
Et hoc patz q. pri-
ma gratia nemo
meret: vt. i. de ope.
dist. iij. gra. et ca.
placuit de q.
h. fecit. scilicet
bona.
i. fecit. scilicet
mala. i. Joa.
m. Dicitur. In
epistola Joannis.
n. Et nobis. q.
tum ad predestina-
tionem.
o. Standi. Sed
nomen iam dicit q.
predestinatio non
est causa quare ho
faciat bonu. s. po-
tius bonu q. facit.
est causa predesti-
nationis. S. dicas
hic predestinatio
appellari dei pre-
desti-
natio.
nans.

ruisse pferemur: q. talia conu-
crimina peccerunt, vt ipsi si-
bi pena debuerint qua eis etia
suppliciu verteret in reatum:
atq. ita nec de iudicio dei q. r-
mur q. deserit meritos deserit:
et misericordie ei? gras agim?
qua liberat non meritos? libe-
rari. vires itaq. obediencie non
ideo cuiq. subtrahit, q. eum non
predestinauit: s. ideo enim no
predestinauit, q. recessuri ab
ipsa obedientia esse pcedit.

Predestinatio q. de sem-
per in bono est: que peccatum
sola voluntate hominis com-
missum, aut remittendu nouit
cum laude misericordie, aut
plectendum cum laude iusticie.
In malis autem operib' nostris
sola pfectioa dei intelligen-
da est: q. sicut pfectiuit et pre-
destinauit que ipse fecit, et vt
faceremus dedit, ita pfectiuit
tantu, no etiam predestinauit
que nec ipse fecit, nec vt face-
rem? exegit. Ita autem de qui-
bus dicitur: Et nobis exie-
runt, sed no fuerit ex nobis?
si enim fuissent ex nobis, man-
sissent vtrq. nobiscum: volun-
tate exierunt, voluntate cecide-
runt: et quia pfecti sunt ca-
suri, non sunt predestinati. ef-
sent autem predestinati, si ef-
sent reuerfuri, et in sanctita-
teac veritate mansuri. Ac per
hoc predestinatio dei multis
est causa stadi: nemini est cau-
sa labendi.

destinacem. Nam nemo potest venire ad me, nisi eum
rit datur a patre meo. Uel dic q. predestinatio non est
causa efficiens, sed est causa sine qua non fit. Item si ve-
re volumus loqui, non est concedendum q. futura bona
sint causa predestinationis: q. hoc sequeretur q. caus-
sa esset posteriori suo causato. Item quicquid bene pre-
destinauit, ab eterno predestinauit. si ergo predestina-
tio est eterna, ergo non habet causam sue generationis:
non ergo futura sunt causa eius. Item si quid esset cau-
sa
R. iij

a **C**reb. hystoriam habes de pent. bi. j. s. opponitur.
b **T**rahere intelligit tamē q̄ quantū ad repositam
 pens potest ira de esse commutabilis, sed quantū ad eter-
 nam non. xxi. q. iiii. incommutabilis.
c **D**e rebus. **C**ausa. Quidam assignabant rationem
 quare deus nō fal-
 saret tyros et sy-
 donios cum credi-
 dissent si talia si-
 gnificarentur vidit
 sent quālibet apud
 iudeos nō creden-
 tes facta fuerunt.
 vel simplr querē-
 bāt ab Augustino
 rationem diuersi-
 tatis. August. vero
 deridet eos, dicit
 q̄ non est alia rati-
 o, nisi quia non
 fuit eis datum ve-
 ritate super vt crederēt:
 tamē quicquid di-
 xit deus vel fecit,
 solum verum fuit
 et iustum qui non
 solum tyros et sy-
 donios potuit fal-
 sare, sed etiā cor-
 zaim et berisaida:
 et ille deus qui di-
 xit per prophetam
 iudicāte plebi. Ego
 sepīam vias tuas
 spiritus, et adimā
 tibi facultatē pec-
 candi: ille idē deus
 etiā dixit damnau-
 dis per psalmistā:
 fiant vie illorum
 tenebre et tūbica,
 et angelus dñi per-
 sequens eos.
e **C**rederēt.
 presentē domino:
 sed postea credide-
 rit ad predicatio-
 nem apostolor.
d **S**iracide. eod-
 dem modo videtur
 dicendum q̄ si pa-
 pa aliquid facit qd̄
 videtur inultum
 vbi nos rationem
 non possumus as-
 signare, q̄ nihilom-
 in⁹ illud iustum
 fit. xvij. q. iiii. s. qui
 autem.
e **P**rophetam. Osee.
f **C**las. i. actiones.
g **S**piritus. i. compunctionibus.
h **L**apidibus quadris. i. virtutibus quatuor, vel bo-
 crina quatuor euangeliorum.
C **S**ed in his. **C**ausa. Dicit. **S**. hic q̄ in omnib⁹ malis
 arbitrium nostrū est in culpa: qd̄ arbitrium deus vertit
 in electo ad bonū: in damnandis vero relinquit ad ma-

lum, sed quis nefarius qui peccatores sint dānandi, vel
 qui sint saluādi, omnes differenter debemus corrigere:
 ad iustar medici, qui licet sciat hominē vltra terminum
 a deo p̄fixū non victurum: tamē languentib⁹ omnibus
 indifferenter medet: cum ipse medicus ignoret quando
 et quali egritudi-
 ne sunt moueri.
Ita pietas. **P**sal.
 ca. diuidit in duas
 partes. In prima
 parte dicit q̄ qui-
 dam heretici vole-
 bant accusare vel
 relinquiri corā ce-
 cilianum virū ho-
 nestū, sup hoc bo-
 nifacio papa ce-
 sulari August. vrū
 fieri posset: et respō-
 det q̄ non. Et hoc
 fit eis vt coarguan-
 tur et reuertantur
 ad ecclesiam ma-
 re. et q̄ bonū sit eis
 corrigi, et q̄ non sit
 descendū a corre-
 ctione et disciplina
 malorū, p̄bat q̄ns
 exēplis, sc̄ medici
 prius, dñi, imperatorū
 theodorū, et eripe-
 tis hoies de domo
 ruitura. In secūda
 parte ridet eandē
 questionē donatū
 sc̄ari dicitū. Nos
 vultis vt redeam⁹,
 s̄ nō possum⁹: et re-
 nere dignitateo no-
 stras. Et rñ. Aug.
 hoc verū esse deus
 re. alibi si fec⁹ sit
 disp̄satione, et p̄ca-
 pue vbi sc̄adalu ti-
 met: q̄ sicut sunt
 duo ḡna inferen-
 diarboros, sic sunt
 duo genera recipiē-
 di hereticos. sc̄ca. **A**las
 tibi: si inquitur. qua. p̄-
 i. **C**estimonium. dicit si
 hoc q̄ est motus
 in vnitatē eccle-
 się. sed quādam here-
 tici volebant cum
 post mortē accusa-
 re de heresi. vt. xx.
 stionū: iij. q. ij. sane p̄feri. et hoc si
 in criminē heresie, q̄ si dē
 recipere extra peritici: vt. ij. q. ij. si heretic⁹. **J**o.
 n deo
 habuit
 z serua
 uit: z die
 cui. r. ce-
 ciliano.

Siant viellouū tenebre et lu-
 buicum, et angelus dñi perfe-
 quens eos. **S**ed in his omni-
 bus vita nostra humane aciri-
 buntur mentis arbitrio. quod
 diuina clemētia in electis mi-
 sericorditer vertit ad bonum;
 in damnandis iuste relinquit
 ad malū. Sicut ergo quāuis
 certissime sciamus nemunē v-
 tra terminū a deo sibi p̄fixū
 esse victurū, oibus tamen lan-
 guentibus non incongrue me-
 demur: sic q̄uis nemo saluet
 nisi p̄destinat⁹ ad vitā, omni
 tamen delinquenti est adhūc
 da correctio, nec malorum est
 negligenda disciplina.
C **N** idē Aug. ait Bonifacio.
C **N**on tempus in eos qui pec-
 cant, vindicta est exercenda.
Ita pietas, vitas, cha-
 ritas nos nō permittit
 contra **C**ecilianum eorum ho-
 minum accipere testimoniu⁹:
 quos in ecclesia non videmus,
 cui dñs perhibet testimoniu⁹.
 quos enim diuina testimonia
 non sequunt, pondus huma-
 ni testimonij p̄diderunt. **J**te,
Molestus est medicus furēti
 phrenetico: et pater indiscipli-
 nato filio, ille ligādo, iste cedē-
 do, sed ambo diligendo. **S**i au-
 tem illos negligat, et perire p̄-
 murtant: ista pot⁹ falsa mā-
 rudo est crudelitas. **C** **I**tem,
 si per potestare⁹: quā p̄pter
 religionē ac fidem m̄ regum tē-
 pore (quo debuit) diuino mu-
 nere accepit ecclesia, hi qui in
 h. si fa sunt. s̄ nō erāt recipiēdi etiā
 cū ille bone opi. fuit. vt. ij. q. ij. in ḡmis heretic⁹ autē bene traditū
 recipere extra peritici: vt. ij. q. ij. si heretic⁹. **J**o.
 n deo
 habuit
 z serua
 uit: z die
 cui. r. ce-
 ciliano.

ut q. vii. c. i. r. ii.

Utd facit. **C**ausa hoc capi dicitur in duas partes. In prima parte questus f. autus ab au...

Idem Saulo. **M**edicali feritate ma- li cogatur ad bonum.

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd facit eccleie medi- cina salutem oim mater- na charitate coquiret, tanq...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipuli christi volebant ignem de celo mittere super samaritanos quia...

lestigne samaritanos vellent consumere, phibiti sunt: et sa- maritani ad penitentiam sunt expectati vt christo predicant...

Unde Ambrosius ait. **N**on semper in eos qui peccati vindicta est exercenda.

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

Utd dicitur. **C**ausa. Discipulos suos increpauit quod ignem de celo descendere super eos gestiebant...

a Multimoda. quam fecit in illa prolixa lectione: Li-
benter sufferis. ubi narrat suas passionis et reuelatio-
nes suas.
b Symon. hystoris habes. et v. dicit. Salomon. Jo.
Ater querelas. ff. de iur. dicit. Salomon. Jo.
Ater querelas. ff. de iur. dicit. Salomon. Jo.

per iniurias
sibi illatam. Iudo-
rum virum clarissi-
mum anathema-
tizavit: super quo
cum querelam de-
posuisset. scripsit
Esego. Januario:
et repudiandis est
precepit sibi vs. ta-
ha de cetero no pre-
sumeret: alioquin
puniret. Sequens
S. parer.

Elc.
v. a.

Elc.
xij. b

Loz
v. b.

c. Conquestus.
Audiat ergo ille
qui conqueritur se
iniuste excommu-
nicatum: et hoc se-
cundum vetera in-
ta. vt. r. q. iij. si ep-
scopus. Vel dic q
tunc audiat talis
cum euidenter con-
stat de iniusta ex-
communicatione:
vt extra de ap. soli-
cudinem. atq non
audiat nisi quis de-
cit excommunicat-
ionem esse nullam:
vt extra de senten-
tiis. per tuas. Jo.
hodie recurretur
sup nec ad nouel-
lam. B.

Ep-
in
iuri-
sibi
non
p-
ex-
dicare.

C-
C-
C-
C-

Si
v. a.

vos: gaudete in illa die et exul-
tate: qm merces vra copiosa
est in celis. contumelias sibi il-
latas cum gaudio suscipiebat:
peccata pro que in dei comit-
tebantur. acerrime puniebat.
Unde Anania et Sapphiram
spiritu scro mentientes. mox
tis inia pculit. Sic etia Paulus
dum a suo contemptu pia
admonitione et multimoda
commendatione sui corinthios
reuocaret. magnu illum Ely-
mam q credituros a fide re-
traheret. cecitate percussit. vt
ceteri perterriti predicationem
non impedirent. sed in christi
credentes anime cecitate effu-
geret. Et corinthium illi for-
nicatore. quia in deum pecca-
uerat. fatane ad verandū tra-
didit. In incertam E. ego. scri-
bit Januario episcopo repre-
hendens cum q ob iniuria p-
prie persone quemdam excom-
municauerat. dicens.
C Pro iniuria. ppria ep-
o alie-
quem excommunicare non licet.

Alter querelas multi-
plices Iudous vir cla-
rissim a fraternitate tua fru-
stra se excommunicatum anathema-
tizatus q conquestus est. quod
qua ob rem factu fuerit. dum
a clerico tuo qui presens erat.
voluissent addiscere. pro nul-
la alia causa nisi p eo q te in-
iuriauerat factum innotuit. q
res nos vehementer afflixit.
quod si ita est: nil te cogitare

de celsibus offendis: sed ter-
renam te habere conuersatio-
nem significas: dum pro vin-
dicta propie iniurie quod fa-
cris regulis prohibetur male-
dictionem anathematis inue-
risti. Unde decetero omnino
esto circumspectus atq solici-
tus: et talia cuiq pro defensio-
ne propie iniurie inferre ve-
nue non presumas. nam si ta-
le aliqd feceris: in te scias post-
ea esse vindicandum.
Hinc idem in homilibus offen-
dens q peccata que in deum
vel proximum committuntur
a nobis punienda sunt. ea vero
quibus in nos delinquitur. pa-
tietur vel toleranda vel potius
dissimulanda sunt. ait.
C Valde offendit qui domi-
nica debita impune dimittit.
S Is qui prelatu est.
pas impune dimittit: non me-
diocriter profecto offendit.
qui debita celsibus regis et do-
mini sua presumptione resol-
uit. ea namq que in nos com-
mittuntur: facile possumus
dimittere. ea vero que in deus
commissa sunt: cuz magna dif-
finitione nec sine penitentia
possumus relaxare.
C mel vero culpa dimissa. pe-
cadio dolose iterum ad anti-
mum reuocari non debet.
Unde Gelasius Seruntio.
Joanni. Germano. et Petro
episcopis.

possumus. immo iniuria nobis facta tenetur di-
mittere. C. de episc. et cle. si quis in hoc. Ius finem. Ima-
rian. L. rancorem: sed iniuriam. L. facti actionem iniurie
non tenetur remittere: vt. r. dicit. si quis contra iuris. r. dicit.
immo bene facit q psequit iniuria sibi facta: vt. r. dicit. dicit.
et q emendat. et. i. e. dicit. an
q. v. de occidendo. tenetur
nam republice in-
terest: penas no fa mittere
cile dimitti: vt. C.
de pe. l. operis. r. f.
e. est iniuria. r. v. dicit.
sine. sed illud. Sic
per pacu postu-
mus remittere in-
quantum nostrum
puniatu modu r.
git: r. iniquita tan-
git comodu alioz
no possum: vt. ff.
de pac. i. i. r. g. r. f. dicit.
-s. v. l. et est simile
l. r. dicit. salomita-
ne. sic nec illi pot-
remittere id quod
debetur patri: nec
tutor debita pu-
pille: vt. C. de pac.
pacu. et. l. seq. nec
pates debita m-
uitatio. C. de tran-
ac. p. f. dicit. Sed non
qd ep- pot remitte-
tere iniuria illas dicit
ecclie. Videtur q latu an
sic. quia iniurias pas-
sio non est in bos: ep-
no nisi ante litem mittere
confess. vt de inli-
iuriar. vt epus
puer contentum
capituli pot e-
mittere. arg. et de
his que fi. a. prela.
cu apostolica. cum
em epus sit pater:
vt. r. v. dicit. esto. et
pater possit remitte-
tere iniurias factas
filio: vt. ff. de iuri. quidam
sed si vnus. s. filio q sano
familias. ergo ep- pot
potest. sed non ere debet
do q sol' ep- pot: cetero
sit illas remittere: im-
pone nam ep- puocatur: re habet
tot de ecclesiasticis ordi-
nerunt: vt. r. dicit. aliquid
ca. v. l. vnde cum sit pcurator. conditionem ecclesie non aliquid
potest facere derogatorem: vt extra de dona. ca. d. i.
h. Sine penitentia. interioi scilicet cordis contritione: nulli
ne sine qua nulli datur venia: vt. r. xij. q. d. legatur. et. i. p. m. dicit.
ca. est iniuria. L. dicitur. si quis diaconus. habita ergo cor. arg. de
dila contritione potest facere dos partem vel totum remi. pe. dicit.
tere p m qualitatei persone. loci. et temporis: vt. r. v. q. i. r. dicit.
v. dicit. h. d. i. e. dicit.

de celsibus offendis: sed ter-
renam te habere conuersatio-
nem significas: dum pro vin-
dicta propie iniurie quod fa-
cris regulis prohibetur male-
dictionem anathematis inue-
risti. Unde decetero omnino
esto circumspectus atq solici-
tus: et talia cuiq pro defensio-
ne propie iniurie inferre ve-
nue non presumas. nam si ta-
le aliqd feceris: in te scias post-
ea esse vindicandum.
Hinc idem in homilibus offen-
dens q peccata que in deum
vel proximum committuntur
a nobis punienda sunt. ea vero
quibus in nos delinquitur. pa-
tietur vel toleranda vel potius
dissimulanda sunt. ait.
C Valde offendit qui domi-
nica debita impune dimittit.
S Is qui prelatu est.
pas impune dimittit: non me-
diocriter profecto offendit.
qui debita celsibus regis et do-
mini sua presumptione resol-
uit. ea namq que in nos com-
mittuntur: facile possumus
dimittere. ea vero que in deus
commissa sunt: cuz magna dif-
finitione nec sine penitentia
possumus relaxare.
C mel vero culpa dimissa. pe-
cadio dolose iterum ad anti-
mum reuocari non debet.
Unde Gelasius Seruntio.
Joanni. Germano. et Petro
episcopis.

ca. v. l. vnde cum sit pcurator. conditionem ecclesie non aliquid
potest facere derogatorem: vt extra de dona. ca. d. i.
h. Sine penitentia. interioi scilicet cordis contritione: nulli
ne sine qua nulli datur venia: vt. r. xij. q. d. legatur. et. i. p. m. dicit.
ca. est iniuria. L. dicitur. si quis diaconus. habita ergo cor. arg. de
dila contritione potest facere dos partem vel totum remi. pe. dicit.
tere p m qualitatei persone. loci. et temporis: vt. r. v. q. i. r. dicit.
v. dicit. h. d. i. e. dicit.

ca. v. l. vnde cum sit pcurator. conditionem ecclesie non aliquid
potest facere derogatorem: vt extra de dona. ca. d. i.
h. Sine penitentia. interioi scilicet cordis contritione: nulli
ne sine qua nulli datur venia: vt. r. xij. q. d. legatur. et. i. p. m. dicit.
ca. est iniuria. L. dicitur. si quis diaconus. habita ergo cor. arg. de
dila contritione potest facere dos partem vel totum remi. pe. dicit.
tere p m qualitatei persone. loci. et temporis: vt. r. v. q. i. r. dicit.
v. dicit. h. d. i. e. dicit.

ca. v. l. vnde cum sit pcurator. conditionem ecclesie non aliquid
potest facere derogatorem: vt extra de dona. ca. d. i.
h. Sine penitentia. interioi scilicet cordis contritione: nulli
ne sine qua nulli datur venia: vt. r. xij. q. d. legatur. et. i. p. m. dicit.
ca. est iniuria. L. dicitur. si quis diaconus. habita ergo cor. arg. de
dila contritione potest facere dos partem vel totum remi. pe. dicit.
tere p m qualitatei persone. loci. et temporis: vt. r. v. q. i. r. dicit.
v. dicit. h. d. i. e. dicit.

est clericalis.
a Mandavit. hie madare ponit p rogare: sicut alibi
ponit. rogare. p madare: vt. q. q. u. rogo.
b Uelium. t. cameram uel ofium.
c Qpe vero vi retento. qui hoc modo inuidit clerici,

ster mandavit me ad se veni
re pacifice pro quibusdam ec
clesiasticis dispositionibus in
palatii principis. et ad pium
et ad secundum velu retinuit
omne cleru et populu qui me
cum veniebant: et nullu permi
sit introire nisi me solum, et vi
gilium diacone nostru. me ve
ro virecto, et ante predictum
patricium deducto, miserunt
me in exilium: in quo susten
toti modo pane tribulationis,
et aqua angustie. ego tamen
non dimisi nec dimitto ppter
ea officium meum: sed cum epi
scopis quos congregare potui,
eos qui talia erga me egre
runt, anathematizau: et vna
cum illis apostolica auctori
tate statui nullum vnq taliter
deceptum sicut deceptu
sum: et si aliquis deinceps vi
lum vnq episcoporum taliter
deceperit, anathema marana
tha fieret in conspectu dei et
sanctorum angelorum. I de
Augusto. Habeto itaqz cuz his
qui tibi consentiunt, plene da
nationis sententiam, sublatu
qz tibi nomen et munus mini
sterij sacerdotalis: agnosce,
spiritus sancti iudicio et apo
stolica a nobz auctoritate da
natus. Sed et hic non sua
sed ecclesie iniuriam vitus est.

Quod autem peccatum po
puli in paucis puniendum sit
Moyles exemplo suo docuit,
qui peccatum idololatrie in
paucos cultores vituli viti
dicauit, morte paucorum ep
plians peccata multoru, in pre
sens terrenis, in posteru dicit
plinā sanctis. Sic et ipse Chri
stus peccata toti populi mor
te paucorum puniuit, dum p
fornicatione toti populi vna

non puniuit Judam, et ad hoc vnum sequens ca. indu
ctur, cum casus est planus. Ita quos ordina litera, no
habet potestate abdicere quem lat reum.

Quod autem dicit. in cap. quid faciet. in. S. ecce qz
crimina: qz quando qz delinquentes sunt patienter expe
ctandi: et illud mem
brum ecclesiasticu est.
dicit enim qz cri
men quandoqz in
paucis est vindica
ndum, vt ceteri ter
reantur.
Uituli. xlv. di
stia.
Una die. Du
plines occidit des
betei coestim cum
madant. qua di
stortam habes. q.
q. vj. s. ne cum ba
laam.
Murmura
tioia. quado Judei
murmurabat: de
serro ppi carnea.
volebat em sibi co
struere buce, et re
uerri in Syppu.
x. dist. aluenu.
Baal. dicitur
stouā habes. j. q.
cū scriptura.
Quod vero
peccata illud spe:
car ad illu. s. e. s.
his ita responde:
sum quedam.
S. q. q. nō
est eius iuder.
Immuia est.
Peccato partie
pationis: nec immu
ta est si tacet. cum
non possit illud p
bare. ij. q. vii. ple
ruqz. licet autē iu
dex sciat aliqz cri
minofum, nō ideo
statim potest eū a
se abdicere: vt. vj.
q. ij. i. tantum.
Sine accusa
toze. Scripiuntur
casus posit. ij. q. j.
de manifesta.
S. dicitur. Co
ius. dicitur est fas
pia qz cum pecca
ta sint occulta. non
est sententia feren
da. Sic vero offe
dit. Ita. idem esse
faciendum quan
do multitudo est i
causa: vel peccana
focā habet multu

die. xxiij. milia perierit. Sic
et pro peccato murmuratio
nis vel tentationis nonnulli
puniti sunt, vt eorum exem
plo ceteri ad penitentiam co
gerentur. Sic et quotidie non
nullos punit deus, vt diuina
prouidentia etiam circa hu
mana vigilare cognoscatur: et
nonnullos etiam per longa te
pora ad penitentiam expectat,
vt patientiam sue benignita
tis nobis ostendat. Sic etiam
Ibelias cultum Baal vindi
cauit, sacerdotas et prophetas
eius interficiendo, morte pau
corum eprians peccata imita
tum populorum.

Quod vero peccata que pu
blicas iudicij deferuntur, puni
enda non sint, illo exemplo
probat quod Chyustus qz Ju
dam solus furem nouerat, nō
abdicisse sed patienter tolerat
se astringit.

Unde Ambrosius super pu
nam epistolam ad Lozin
thios ait.

Judicij non est sine accu
tatione damnare.

Quis potestatem non
habet quem scit reum
abdicere, vel probare non va
let, immunitus est: et iudicij nō
est sine accusatore damnare,
sicut nec Chyustus Judā ab
dicat. Similiter non est feren
da sententia quando multitu
do est in causa, vel quando il
le peccat qui sociā habet mul
titudinem.

Unde Augustinus in libro
secundo contra epistolam par
mentian.

Quod a multitudine pec
catur, vel ab eo qui multitu
dinem habet soctam: ab ecclesie
nō puniuit, sed dicitur.

Uf. cōtingit ecclesie.

S. i. Ut leu. disti. salomira
die qz ne. Uel hic nō erat
vbi sit superior iuder. et
inuria disti. si papa. pot
pape tamē iuder copo
manife: ralem iugere pes
ta, pot nam. p offensa sua:
eā vindi. vt. xlv. distic. et qui
care, vt emendat.

h. c. q. Maranatha.

ē ocul. Dicitur marana
ta, pot. tha aduentus dñi.
de ea fa. si. xxiij. q. ij. s. fed
cere inq. qui. i. vsq ad aduē
ri. c. si tum dñi sit ecclēica
qz ipe. suo. supple nisi pe
male. l. nitrat. sic. xxvij. q.
j. h. j. de viduis.
no. q. de f. Sacerdota
hoc fac. h. i. clericalis ar.
no. et d. qz alium aufertur
Ab. his. quod nō habet: vt
ex pre. v. q. vi. quia iusta.
de hoc. xxvij. q. ij. s. et his
enā sa. omnibus.
no. nor. Sed. bk. i. ca.
Ser. et. S. Solut nunc
de cler. S. oblationem
male. de facto. Pluēstri.
ca. j. dicens qz plueret
non est propium
iniuriam vltis, sed
iniuriam ecclesie.

Exo. xxxij.

postea profecit
scdm membrum il
lus. S. ecce vbi dicit
est qz delictu pau
corum est punien
dum, vt ceteri ter
reantur. Sed quia
hoc non probauerat,
ideo nunc probat qz
pctū paucorum est puniendū
quinqz exemplis. et
hoc si peccata sint
manifesta: sed si oc
ulta sunt, non de
bent puniri, eo exē
pio quo Chyustus

gnationem. et ad hoc inducit sequens capi.
On potest. ff. de iur. iud. l. i. dicitur qd cum
est in seclere qui corrigi non potest. fugiendum est. tunc.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

Non potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

punitas: et si sunt incorrigibiles, debemus eis alimenta
ministrare, et dolere et gemere, donec inuenta opportu-
nitate per iudicem puniantur. Si autem corrigibiles sunt,

rum correctione quotidie la-
boremus et oremus: peniten-
tibus solatia impendamus, al-
ter alterius onera portantes:

Non potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

Precepta po-
sita in superiori. s.
er his omnibus.

Non potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

Precepta po-
sita in superiori. s.
er his omnibus.

Non potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

On potest esse salu-
bis a multis correctio-
nisi cum ille corrigitur qui no-
habet fociam multitudinem.

Vertical text in the left margin, partially cut off.

Vertical text in the left margin, partially cut off.

Vertical text in the left margin, partially cut off.

probat magister p
 rii. antheu. q. ol
 no iudice malos
 corrigere debent:
 alioquin pena cor
 imputabit eis. 30.
 de fan.
Questi est
 in cap. q. fm car
 nem. q. aliqui pfe
 qui no debent: s3
 de nuc. 32. q. hoc
 no est gnatr veru
 q. ecclia nulli pfe
 quat: s3 q. inuiste
 nulli psequat. nā
 iuste hereticos pfe
 qunt. z alios pec
 catores: et sic chri
 stus persecutus fuit
 illos quos de tem
 plo eiecit.
Quid diero.
 s. e. qui fm carnē.
Questi sunt.
Questi sunt. hoc
 ca. bludif in duas
 partes. In prima
 inuist q. vltimē
 donatista q. rebat
 q. christiani pium
 psequantur inuiste:
 sed Aug. vidit q.
 ipm iuste psequan
 tur: hoc pbat. te.
 rōnib: q. in ipa li
 tera patet: q. rōnē
 exēplis. s. pphaz.
 s3. z apoz. z im
 peratoris. In secu
 da pte dicit q. nulli
 crimē nocet nec iū
 stici: facta maloz
 q. pbat nō pnt. nō
 conuincit que q.
 nec deserendi sunt
 boni ppter malos
 s3 mali sū: toleran
 di ppter bonos.
 Secūda ibi: Cerre
 nullius. Dum a rō
 incipit ibi: Si em.
 Secūda ibi: Et qul
 butā. Tertia ibi:
 Item post aliqua.
 Quarta ibi: 20.
 lora. Quinta ibi:
 20.
 Sexta ibi:
 Vlti. Septia ibi:
 Item post pauca.
 Octaua ibi: Et cū
 nouerit. Nonā ibi:
 Item si semper.
 20. q. nō ois. s. v.
 Luce. q. non omnia.
 20. c. Tollitur. s. e.
 dno contra.

Hieronymi. quo ecclesia ne
 gat aliquē psequi, nō ita intel
 ligēdū est vt gnatr ecclia nul
 li psequat: sed q. nullū inu
 ste psequat. Non em ois perfe
 ctio culpabilis est, s3 rōnabi
 liter hereticos psequimur:
 sicut z xps copozaliter psecu
 tus est eos quos de tēplo ex
 pulit. **Q**uesti Augustinus ait
 Vincentio Donatiste.
Potesans officio vltiter
 inquieti corriguntur.
Questi sunt inquieti
 quos per ordinatas a
 deo potestates seculares cogi
 beri atq. corrigi mibi nō videt
 inuile. nā de multoz tā core
 ctioe gaudemus. **I**tem post
 pauca. **S**i em quisq. inimi
 cum suū periculosus febibus
 phreneticū factum currere vi
 deret in precipitium, nō ne tūc
 potius malū pro malo redde
 ret, si sic eū tre pmitteret, q. si
 corrigēdū curādūq. ligaret:
 et tūc ei molestissimū z ad
 uersissimū videt q. vtilissi
 mus z misericordissimū exti
 tisset: sed plane salutē repara
 ta tanto ei vberē gratias age
 ret, quanto minus sibi peper
 cisse sensisset. **E**t post pauca.
Et q. buldā ista non p. sunt,
 nunqd ideo negligēda est me
 dicina, q. non nulloz insanabi
 lis est pestilentia. **I**tem post
 aliq. **H**ō ois q. parit, amicus
 est: nec ois q. vberat inimic⁹ est.
Meliora sunt vulnera ami
 ci, q. blanda oscula inimici.
Meli⁹ est cū seueritate dili
 gere, q. cū lenitate decipere.
Et q. esuriētī panis tollit⁹
 si de cibo secur⁹ iustitiā negli
 gat, q. esuriētī panis frāgitur
 vt iniustitie seduct⁹ acq. sc̄car.
Item post pauca. Duras ne
 mine debere cogi⁹ ad iustitias
 cū legas patrefamilias dixisse
 feruis: Quoscuq. inuenieris
 cogite intrare. cū legas z idē
 primo Saulū postea Paulus

ad veritate cognoscendā z te
 nendā magna violētia xpi co
 gentis esse cōpulsū. **I**tem
 post pauca. **E**t cum noueritis
 furē aliquē auertēdis pecoib⁹
 pabulū spargere: et aliquē pa
 storē flagello errantia pecora
 reuocare. **I**tem si semper esset
 culpabile psecutionē facere,
 nō scriptū esset in sc̄ris libris:
 Detrahentē secreto prio suo
 hunc psequar. Aliq. ergo z q.
 eā parit, inuist⁹ est: z q. eā facit
 iustus est. **S**ed plane sepe et
 mali⁹ psecuti sunt bonos, z bo
 ni malos. Illi nocendo p. intus
 striti, isti cōsulendo p. discipli
 nā illi imant, isti rep. anter.
 Illi seuiētes cupiditate, isti
 charitate. nā qui trucidat, nō
 cōsiderat quē admodū laniet:
 qui autē curat, cōsiderat quē
 admodū fecerit. Ille psequit sa
 nitatē, iste putredinē. **D**ecide
 rūt impij pphetas: occiderūt
 ipsos z pphete. **F**lagellauē
 runt iudei xpm, iudeos flagel
 lauit z xps. **T**raditi sunt apst
 ab hoib⁹ hūane p. rati: tradide
 rūt apst homines p. rati sarane.
In his oib⁹ quid attēdit, nisi
 q. eorū p. veritate, q. p. iniq.
 tate: q. nocēdi causa. **Q**uesti
 dandi: **E**t paulo post. **C**ōstātinus iperato: p. stit
 uit vt res cōuictoz z vnitati puacacter relisten
 tiū silco vēdicarēt. z post pauca. **C**erte⁹ nul
 lius crimen macular nescientem. **I**tem facta no
 centium que innocētibus demonstrari, vel ab in
 nocētibus credi non possunt, non conuincunt
 quemq. sed propter innocentū consortiū etiam
 cogitā sustinentur. **N**on enim propter malos
 boni sunt deserendi: sed propter bonos mali tole
 randi: sicut tolerauerunt prophete eos cōtra q. s
 tanta dicebant, nec communionem sacramento
 rum illius populi relinquēbant.
Item Donato: p. sbytero.
Hereticis ad salutē vna inuisti sunt trahendū.

Duplicet tibi q. traheris ad salutem dei:
 cum tamē multos nostros ad perniciem
 traxeris. **Q**uid enim volumus nisi te cōprehē
 di z presentari et saluari ne pereas. **E**t autem in
 corpore letus es, ipse tibi fecisti: qui mori iumen
 to tibi admoto vti voluisti: et te ad terram gra
 2

et dicit
 in dicit
 ur q.
 solute
 non
 dicit
 mca.
 can.
 ino.
 d. fū.
 im.
 care:
 no.
 alic.
 e.
 ceptu.
 puer.
 rry.
 a.
 Dat.
 rry.
 a.
 b.
 Luce.
 rry.
 c.

tu dic
 q. leges
 p. rati
 hoc ex
 p. esse
 dicentē
 non ha
 berm⁹:
 xpiano
 in q. sit
 iudens
 hāc pe
 nā ipos
 nit: vt
 C. de as
 pol. l.
 Arcti.

Qualiter sit cogendus, dicitur, xliii. q. i. que domus, in fi. Cui peccat, si quis petulantius conquirebat, dicitur, dicens qd exultant ipsi et alios hereticos inuiste persequuntur: ipsi se iuste defendebat a christiano: sed offendit Aug.

Traditorem. i. tradentem. Jo. Exemptus. 2. Dicitur habes exempla vbi Chullus fuit persequutus aliquos: vt. s. e. annuum. 2. ca. dicitur.

po. c.

si. cor.

v. b.

si. l. i.

a.

Jo. ij.

psal.

lxvij.

Mat.

v. f.

zel. do.

zel. do.

zel. do.

zel. do.

Qui peccat, non peccat legis auctoritate, sed extra legis auctoritate. Quia vero interrogas que sit ratio persequendi: viciisim te interrogo cuius sit vox in psalmo dicentia: Detrahentis secreto primo suo, huc persequer. Quere itaqz causam et modum persequutionis: et noli tanta impertitia malorum generaliter persequutiones reprehendere. non enim persequimur vos nisi quemadmodum veritas persequitur falsitatem. Item Petilianus dicit: Si apostoli persecuti sunt aliquem, aut aliquem tradidit Chullus? Aug. respondit: Possent quidem dicere ipsum fatam omnibus malis hominum esse peiorē: cui tamen tradidit apostolus hominem in interitum carnis, vt spiritus sit saluus in die dñi nostri Jesu Chulli. Item alios de quibus dicit: Quos tradidi satane, vt discant non blasphemare. et dominus flagellatos eripuit de templo improbos mercatores: vbi etiā conuictum est testimonium scripture dicentis: zelus domus tue comedit me. Ecce inuenimus apostolum traditorem, Chullum persecutorem. Postremo quare per violentissimas turbas eniam viro improbi estis ecclesijs catholicis, vbi poterit aduertere quod innumerabilibus exemplis res ipsa indicat: Sed dicitis, vos loca vestra defendere: et resistitis sustibus et cedibus quibus cumqz potueritis. quare non audistis ibi vocem domini dicentis: Ego autem dico vobis, nolite resistere malo. Aut si fieri potest vt aliquando recte per vim corporalem resistatur violentis, nec ideo preceptum violetur quod audimus 1 a

domino: Ego autem dico vobis, nolite resistere malo: cur non etiā hoc fieri potest vt per ordinatas et legitimas potestates de scilicet que iustitiam futurantur, vel ad iniuriam dei retinetur, plus expellat impium et iustum iniustum: neqz enim eo modo persequutionem passi sunt pseudoprophete ab Hæliæ, quomodo ipse Hæliæ a rege nequissimo, aut quia flagellatus est dominus a persecutoribus, ppterera passionibus eius comparandi sunt quos ipse de templo flagellatos eiecit. Ac stat ergo vt nihil aliud requiratur esse fateamini, nisi vtrum iuste an impie vos separaueritis a communione orbis terrarum. Nam si hoc inuictum fuerit, quod impie feceritis, non mireremini si non desunt ministri dei per quos flagellamini: quod persequutionem patimini non a nobis, sed (sicut scriptum est) ab ipsis factis vestris. Et de persequutione vestra querela sedabitur si cogitatis prius et intelligatis non omnem persequutionem esse culpabilem. Alioquin vero non laudabiliter ceteri. Detrahentis secreto primo suo huc persequer. Haec quoniam videmus et filii de patre tanqz de persecutore suo conuertunt, et pinguē de marito, et feruē de dño, et colonie de possessore, et reum de iudice, et militem vel puincialem de duce vel regem: cum illi plerunqz ordinatissima potestate hoies sibi subditos per terrores leuitem penarum a grauioribus malis phibeant atqz compescant: plerunqz autem a bona vita et bonis factis minando et seuēdo deterrant. sed cum a malo et illicito prohibeant: correctores

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

deno

a. Modus. Si enim prelati excedit modum in corrigendo, peccati potest. vi. v. dist. cum deat. non deo et petere vniuersa a subditis qd coere sit: vt. lxxvi. dist. quando. Jo.

On inuenit. **Cap. iiii.** Tunc ceteris questibus ab Augustino vbi inuenitur exemplum qd ecclesia petere auxilium a regibus terre contra inimicos? Et respondet Augustinus qd non inuenitur in euangelio nec in apostolo illud exemplum.

Inuenitur tamen duo exempla Nabuchodonosor regis, in quibus vtriusq; significatur: scilicet punitio ecclesie qua iusti ab impijs cogebantur ad malum: et ecclesie que nunc est, in qua heretici coguntur a christianis non ad mortem, sed ad eruditionem vel dampnum reru temporalium.

Non inuenitur. hec sunt verba hereticorum. **Pro ecclesia.** Paulus tamen in sua psona perit: vt. s. qone. iij. mania manis.

Nabuchodonosor. s. dist. iij. cap. i.

Partebatur. sic tempore persecutionis impij christianos: modo econuerso fit.

Rumores. Argum. qd ppter rumores no fit aliquid cogendus ad expurgationes: vt vi. q. iij. in canctis. extra de eo qui cognos. confans. vxo. sue. super eo.

Sacrificia. C. de sacrifi. pagano. i. Potius. Id est potius. et sic ponitur hec oratio potius extra de spon.

et consilios sunt. cum autem a bono et licito, persecutores et oppresiones sunt: sed culpatur etiam qui prohibent a malo, si modum peccati modus correctionis excedat.

Item in epistola ad Vincencium.

Regibus terre contra inimicos suos auxilium petat ecclesia.

Non inuenitur exemplum in euangelicis et apostolicis literis aliquid petitis a regibus terre, p ecclesia contra inimicos ecclesie. quis negat non inueniri: sed nodum implebatur illa propheta: Et nunc reges inrelligite: erudimini qui iudicatis terram. Adhuc enim implebatur illud qd in eodem psalmo, paulo superius legitur: Auare fremuerunt gentes: et populi meditati sunt inania: Assiterunt reges terre: et principes conuenerunt in vnum. Geritamen si facta pterita in prophetis libris figure fuerunt futurorum, in rege illo qui appellabatur Nabuchodonosor, vtriusq; tempus pfiguratum est, et quod sub apostolis habuit, et quod nunc habet ecclesia.

Temporibus itaq; apostolorum et martyrii illud implebatur quod figuratum est quando rex memoratus pios et iustos cogebat adorare simulacrum, et recusantes mittebat in ignem. Nunc illud impletur quod paulo post in eodem rege figuratum est cum conuersus ad adorandum deum verum, decreuit in regno suo vt quicq; blasphemaret deum Sidrac, Misac, et Abdenago, penis debitis subiaceret. Punit ergo rebus illius regis significabat piora tempora regum infidelium, quos partebatur

sa. requisit. bene enim punitur heretici si non respiciantur: vt. s. e. quando vnit. in fine.

christiani pro impijs. Posterior vero tempus eiusdem regis significabat tempora regum fidelium quos patiuntur impij pro christianis. Sed plane in eis qui sub nomine Lhusi erat seducti a peruersis, ne forte oues Lhusi sint errantes, ad gregem aliarum reuocande sunt et temperata seueritas et magis mansuetudo feruatur, vt coercionem exilioy atq; damnorum admoneretur considerare quid et quare patiuntur: et dicant pponere ru moribus et calumnia hominum scripturas quas legunt. Quis enim vestrum non laudat leges ab imperatoribus dadas aduersus sacrificia paganorum: et certe longe ibi pena seuerior constituta est. Illius quippe impietatis capitale supplicium constitutum est. De vobis autem corripit adq; coercentis habita ratio est, qua potius admoneremini ab errore discedere qm pro scelere puniremini.

Item eiusdem ad Bonifacium comitem.

Quidam ecclesia iuste persequitur.

Eccllesia vera est, ipsa est qd persecutionem patitur, non qd facit. queratur ab apostolo quam ecclesia significabat Sara quando psecutionem faciebat ancille. liberam quippe matrem veram celestem hierusalem, id est vera dei ecclesiaz in illa muliere dicit esse figuratam que affligebat ancillam. Si autem melius discarnamus magis illa psequerebatur Saram superbiendo, qm Saram illam coerendo. Illa em dicitur faciebat iniuriam: ista imponebat superbe disciplinam. Deinde quero si boni et sancti viri nemini faciunt persecutionem,

Eccllesia. **Cap. iiii.** Augustinus suadebat Bonifacio comiti vt hereticos persequeretur: quod cum facere vellet, heretici duo sibi obiciebant. primo quia vera ecclesia vel sanctus homo nullus persequi debet: s; potius pati persecutionem. Sed Augustinus dicit: exemplis ostendit: vno scilicet Sare, per quod significatur ecclesia: et prophete dicente: Persequar inimicos meos et cetera.

Secundo obiciebant qd apostolus a regibus terre contra inimicos nunq; auxilium petierunt. Et respondet Augustinus: aliud tempus fuisse tunc, et aliud modo. Tunc enim reges erant infideles: hoc vero christiani repentiur. Et ad hoc probandum duas authoritates prophete inducit.

Eccllesia. Dicebant heretici qd ecclesia potius deberet pati persecutionem qm facere. quod improbat Augustinus.

plura. que significat ecclesiam Sara que psequerebatur ancilla. Item potius ancilla: persequar inimicos, et comprehendat illos et cetera. Secundo dicit quandam persecutionem iustam, quandam iniustam.

Melius. propter dicitur persequi qui ad malum persequitur: vt. i. e. q. v. non vos. et cetera.

Psal. xvij.

Psal. c.

Scripturas concordantes.

Ps. ij.

1. q. 1.

ca. cum iter vniuersas.

1. si. vbi de hoc.

1. q. 1. 1. si. vbi de hoc.

1. q. 1. 1. si. vbi de hoc.

ideo dicit melius, id est subtilius, videtur tamen ex loco isto qd dicit non posse facere iniuriam seruo suo: argu. 3. eod. qui peccat. in si. eque enim punit dominus iniuriam suam sicut liberum hominem: vt. l. di. si qua femina. Et sic dicit qd in canonicis qd agere contra patrem, et e conuerso: vt. ij. eod. q. vij. queritur. sic potest agere contra dominum de iniuria sibi facta si sine causa fuerit in ipsam dominum, vel si inmoderate sentiat: licet aliud sit in leges. C. de emend. ser. l. vnica. Nam qd pater agit contra filium contra matrem: vt. C. de potest. l. iij. a. si faciant. i. facere debent. b. Temporis. Concordia temporis, et concordantibus scripturas: vt. ij. qd. i. si peccauerit. et ex tempore loco, et persona debentur: vt. xxi. dist. ca. i. ij. z. ij. sic. xxxv. q. iij. quod scripsi. c. Quia homo. Et no. qd aliud facit quis i eo qd rex et aliud facit in eo qd homo. sic. 3. eaduo ista. sic extra de elec. qd sicut. in si. qd. i. quod cuius. vniuersi. l. item. ff. ca. cum iter vniuersas. 1. si. vbi de hoc. et est si. q. 1. 1. si. vbi de hoc. 1. q. 1. 1. si. vbi de hoc.

sed tantissimo patiuntur: cuius purant in psal. vocem esse vbi legitur: Persequar inimicos meos, et comprehendam illos: et non conuertar donec deficiant: Ergo si verum dicere vel agnoscere volumus, est persecutio iniusta, quam facit ecclesie Chusti impij. Ista namq beata est, que persecutionem patitur propter iustitiam: illi vero miseri, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam. Proinde ista persequitur diligendo: illa seruando. Ista vt corrigat: illa vt euertat. Ista vt reuocet ab errore, illa vt precipitet in errorem. Quae autem dicunt qui contra suas impietates leges iustas instituit nolunt, non petisse a regibus terre apostolos talia: non considerant aliud fuisse tunc temporis: et omnia suis conuenire temporibus. Quis enim tunc in Chustum crediderat imperator? Quis enim pro pietate contra impietate leges ferendo seuret? Tunc enim adhuc illud propheticum implebatur: Quare fremuerunt gentes, et populi meditati sunt inania: Miserunt reges terre: et principes conuenerunt in vnum aduersus dominum et aduersus Chustum eius. Non dum enim agebatur qd paulo post in eodem psalmo dicitur: Et nunc reges intelligite: erudimini qui iudicatis terram. Seruite domino in timore: et exultate et cum tremore. Quomodo ergo reges domino seruiunt in timore: nisi ea que contra dominum iusta fuerint, religiosa seueritate prohibendo atq plectendo? Aliter enim seruit quia homo est: aliter quia rex est. Quia homo est, seruit viuendo fideliter. Quia rex est, seruit leges iusta precipientes, et contraria prohibentes,

conuenienti vigore sciendico. Idem. **Exemplo Chustimalicor gendi sunt ad bonum.** Quis nos potest amplius amare qd Chustus qui animam suam posuit pro omnibus suis: Et cuius Petrum et alios apostolos verbo solo euocasset: Paulus ecclesie sue postea magnus edificatoiem, sed horrendum antea vastatoiem, non solum voce compe scuit, veruetiam potestate prostravit: atq in infidelitatis rebus seuentem, ad desiderandum lumen cordis vt surgeret, pius cecitate coipois percussit. Si pena illa non esset, non ab ea post modum sanaret: et quando apertis oculis nihil videbat: si eos saluos haberet, no ad impositionem manus Ananie, vt eum aperiretur intuitus tanquam squamas quibus clausus fuerat, inde cecidisse scriptura narraret. Vbi est quod isti clamare consueuerunt, liberum est credere vel non credere: cui vim Chustus intulit: quem coegit: Ecce habent Paulum apostolum: agnoscant pius in eo cogentem Chustum, et postea docete, pius seriet, et postea consolantem. Mirum est autem quomodo ille qui pena corporis ad euangelium coactus intravit, plus illis omnibus qui solo verbo vocati sunt in euangelio laborauit: quem maior timor compulit ad charitatem, eius perfecta charitas, foras mittit timores. cur ergo non cogeret ecclesia perditos filios vt redirent? Idem contra Faustum. **Non crudelitate, sed dilectione Moyses populum flagellauit.** Quid crudelis Moyses mandauit aut fecit cum commissum sibi ppm scet zelans, vno et vnico vero deo subditum cupies, postea cognouit ad fabricandam et colendam idoli defluisse, mentes ipudica pstruente demonib: in paucos

In verbis. Arg. ex antecedentibus. pbari sequentia. sic. s. xvij. dist. peruenit. xxxij. q. i. cu per bellam. xij. di. sic. rector. ff. de leg. j. si serus. plurim. in fi.

Questum. §. Casus. Questum fuit ad Innocentium vtrum illi qui post baptismum seua officia exercuerunt. vel decapitando latrones. vel capitalem sententiam proferendo peccauerunt hoc faciendos. Et respondit q non. q. a deo huiusmodi potestas sunt concessa: et propter vindictam malorum gladius est permittit a deo. Sup. pla. i. de his. dist. plurimam. id est. cuiusmodi vel correptionem.

Questum est. vtrum peccet ecclia. Aut tormentum de talibus autem an possunt. p. moueri. habes. ff. dist. in summa. d. Exeruerit. executores.

Protulere. vt iudices. d. hyl. id est non hoc q peccet: q. reuera non peccat: si mox et iustitiam facit: vt. ff. de v. si homicidium. g. Cindico. id est iudice.

Autote. sic. xvij. dist. deinde. simie. xij. q. de. v. dist. Aut disciplinam. q. facerem: si eos dicerem: peccare.

Induciam. §. Casus. Archieps Toletanus querit ab Innocentio vtrum peccent officiales qui post baptismum decapitant criminosos. Et respondit q pncipesine causa morte non iniungunt: immo commiserunt committere iudicibus: criminosos iudicandos: quos si iudice condemnauerint. erit officialis immunitas ipso interficiendo. vel dicantes preces. intelligas tabelliones q sententiam dicant: vel qui potu-

gunt preces accusatorum pncipi de morte alicuius. k. Dicantibus. et ne cie. vel mo. sententiam. k. Dicantibus. i. aliofortibus: quoz officium consistit in libellis dicandis: vt. ff. de offi. alio. l. j. de hoc emm duobus ab an alio. et esse reus qui daret consilia de morte alicuius. vel loquitur de executionibus. vel denotat. §. de.

Item ad Toletanum epm. Immunitas est dicato: a culpa cum legum auctoritas in improbos exercetur.

Lud etiam solitari vobis. l. si. an preces dicantibus liberum concedatur vtiq post baptismum regenerationes a pncipibus potestatem mouem alicui. vel sanguinem de reatu: quam rem pncipes nung sine cognitione concedit. sed ad iudices commissa ipsa vel crimina semper remittunt: vt causa ipsa cognita vindicent: qui cum questum fuerint delegata. aut absoluitio. aut dantatio pro negotij qualitate profertur. Et dum legum auctoritas in improbos exercetur. erit dicato: immunitas.

Item Segou? Bunechilde regine Francorum.

In correctione maloz deo omnipotens placatur.

Quos igitur violentos. si quis adulteros. si quos fures vel alij prauis actibus studere cognoscitis. deo: ruz correctione placare festinate: vt p vos flagellu perfidarum gentium qd (quorum videm) ad multarum nationum vindicta excitati est. non inducat: ne si (qd no credim) diuine vitionis iracundia sceleratoz fuerit actione commota. belli pestis interimat quos delinquentes ad rectitudinis viam dei precepta non reuocant.

Item Sennadio patricio et herarcho Alphuce.

Uicetance religionis inuicetia bellis sunt coacti.

Sicut excellentia vestra hostilibus bellis in hac

Casus. hoc capitulum diuiditur in tres partes. In prima parte rogat Segouus Sennadium patri-

Assessio officii.

Urbis.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Capita.

Jon. r. b. Dat. tit. c. Ric. it. a.

Exo. xxiij. g. i. cop. v. c. j. d. j. d.

Exo. xxxij. a.

cluz vt sicut hactenus pugnant contra hostes, nam tunc pugner contra hereticos qui contra catholicam ecclesiam colla suorge re volunt. In scinda parte rogat vt concilium episcoporum faciat congregari: quatenus primatem eligat qui non debeat eligi ex loco dignitate, sed in maiori dignitate consistat: sed qui maioribus meritis adiuuatur non per vias sicut motus est, sed in via ciuitate resideat, vt donatus foris resistere valeat. In tertia parte rogat, vt si aliquid episcopus de nuntiis voluit Romam venire, permittat eos venire, et obuiuolentibus contradicere ipsa. Secunda pars incipit ibi: Concilio. Et concilio. Quatenus eius, excellentie.

a Non ex ordine. Nec est considerandum quis maior sit in loco vel ordine, sed quis sit iustior: vt. si. dist. non loca, et cap. multi. in si. ar. contra. xl. distin. ca. vlt. et penul. Joan.

b Largiora. si. xvi. q. i. reuerenti. Joan.

c In eo. Et. de duobus in hoc ca. comendat genadii paricidii. Puto comendat eum ex eo qd victorias suas faciebat non per corporale prouidentiam, sed magis orationibus precuenientibus: qd in alijs duabus non contingit. et qd facit non causa fundendi sanguinis: sed potius causa repositio

vita dñs victoriarum fecit luce fulgere: ita oportet etiam inimicis ecclesie eius omni viuacitate mentis et corporis obuiare: quatenus et ex utroque triumpho magis ac magis entelcat opinio: cum et forensibus bellis aduersarius catholice ecclesie pio christiano populo vehementer obliuiscitur. et ecclesiastica pietas sicut bellatores domunt foriter dimittatis. notum est enim heretice religionis vtros, si eis (quod absit) suppetit nocedi licentia, contra catholicam fidem vehementer insurgere, quatenus hereseos sue venena ad tabefacienda si valuerit christiani corporis membra transfundant. cognouimus enim eos contra catholicam ecclesiam domino eis aduersante colla subrigere, et fidem velle christiani nominis inclinare. sed eminentia vestra conat eorum computnat, et superbas eorum ceruices iugo rectitudinis premat.

c Concilio vero catholicorum episcoporum admoneri precipitur primatem non ex ordine loci postpositis vite meritis, faciat quoniam apud deum non gradus elegantior, sed vite melioris actio cognoscitur. ipse vero primas non passim (sicut motus est) per vias, sed in vna iuxta eorum electione ciuitate resideat: quatenus adeptus dignitas, melioris ingenio, resistere donatus possibilibus disponat. **c** Et concilio vero numerarie si qui desiderant ad apostolicam sedem venire, permittite: et si quilibet eorum vie contradicere voluerit vel putauerit, obuiare magis igitur perfecto excellentie vestre apud creatorem gloria pficit, si per ea dispersari ecclesiarum potuerit societas restaurari. cum enim largita misera ad nominis sui gloria conspicitur renouari, tanto largiora tribuit, quanto per ea religionis sue dignitate videtur

amplari. persoluentes preterea parerne charitatis affectu, dum petunt quod diachum vestrum ad compumendos hostes forte efficiat: et merem eius fidei zelo velut microne gladij vibrantis exacuatur.

d Item ad eundem. **e** Verito fidei, belloium paratur victoria.

Sed non ex fidei merito, et christiane religionis gratia tanta excellentie vestre bellicosi actui prosperitas eueniret, non miranda fuerat: cum dudicibus fuisse concessa. sed cum futuris deo largiente victorias non carnali prouidentia sed magis orationibus precuenientis, sit vt hoc in stuporem veniat, quod gloria vestra non terreno consilio, sed deo desuper largiente descendat. vbi enim meritorum vestrorum loquar non discurre opinio, que bella vos frequenter appetere non desiderio fundendi sanguinis, sed tantum dilatande causa reipublice in qua deus coli conspicitur, loquitur, quatenus christi nomine per subditas gentes fidei predicatione circumquaque discurreret. Sicut enim exteriora vos virtutum opera eminentes in hac vita constituit, ita et interna motu omnium ex corde mundo pcedentia, in futuram vitam celestium gaudiorum participatione glorificat. plurima enim pro pace diuinitus beati Petri apostolorum principis excellentia vestra prefuisse didicimus: ita vt non parua loca patrimonij eius proprijs nudata cultoribus, largitis dacoq habitatoribus restaurasset. quecumq; igitur illic christianissima mente confertis, horum retributionem per spem in futuro iudicio sustinens. **B**reuitus monstratum est quod boni laudabiliter psequuntur malos, et damnabiliter mali psequuntur bonos. Illud autem apostoli: Tu autem quod es quod iudicas alienum seruus: de alieni cordis occultis intelligendum est. **W** vindictam inferri possit, monstratum est. Huc refert ostendere quod

buice dilatanda, ecclesie. Secundo: quod commendat eum, eo quod quedam parimonia beati Petri nudata cultoribus daco: cum habitatoribus restaurasset. Opinio. i. fama: quod opinio loquitur. Zela nos et c. et littera sic ordinata, non erabris. **c** Non miranda, quod in hoc est mandandum quod victoriam solis orationibus obtinens. **d** Largitis. id est ubi positis. **e** Sustinentes. i. expectantes. **f** Reuerenti. hoc est. vlt. ps. quibus, in qua probat per quatuor authoritates quod vindicta debet fieri: quia magis diliguntur qui puniuntur, quam peccati et hic incidens quibus. **g** de fan. **h** Causa. Condu. dist. 85a. ex superadictis quod boni iuste malos persequuntur, et non eorum solo. postea videtur authoritatem pauli, qua habuimus. **i** e. q. i. s. j. dicenda esse intelligendam de occultis delictis: et dicit monstratum esse supra quod vindicta possit inferri. **k** vlt. ps. pbandum induit capitula quattuor.

Et. s. i. q. vii. iudice. et. lvi. distin. si. gens. Archi.

Causa. xliij.

Quilibet. **C**ausa. Cresconius grammaticus dicebat qd inimicus dei erat qui christianum persequeretur. Sed Augustinus respondet hoc esse verum si ex odio persequeretur, sed si persequeretur ex charitate vna que sunt in christiano, dei est amicus, quod pro-

reuscitati sunt, sed sepulti. **I**tem Aug. contra Cresconium grammaticum lib. j.

Que veritati contraria sunt, christianus persequi debet.

Quilibet christianus? inquit non persequitur, **L**ib. si est inimicus, verum dicit si non hoc in illo persequitur quod domino est inimicum, neq. est dominus in seruo, pater in filio, maritus in coniuge (cum sint virtutes christianorum) non debet persequi nisi vicia christianorum contraria veritati. An vero si non persequantur, non rei negligenter merito tenebuntur?

Item Aug. ad Macedonium. **C**erte admodum homo debet diligere, primum sicut seipsum.

Debet homo diligere, primum suum sicut seipsum, ut quod peruenit homine beneficiencia, consolatione, vel informatione doctrine vel disciplina coercionem adducat ad colendum deum.

Item Augustinus ad Donatum presbyterum. **D**e eodem.

Multi sunt prohibita mala, et cogendi ad bonum. **E**t his omnibus colligitur quod vindicta est inferenda non amore ipsius vindicte, sed zelo iusticie: non ut odium exercatur, sed

ut prauitas corrigatur. **S**ed cum vindicta aliquando inferatur damnis rerum, aliquando flagellis, aliquando etiam morte: querit an sit peccatum iudicare ministro reos morti tradere?

Questio. v. **Q**uod autem nulli liceat alii que occidere illo precepto perbat quod dominus in lege hominidum prohibuit, dicens: Non occides. **I**tem Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Multi non sunt interficendi, sed flagellis emendandi. **I**tem Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Questio. v. Secunda pars.

scilicet se defendendo occidat: vi. eo. cum homo. et. s. dicit, quia te obnoxiis. Similiter publicum latronem vel nocentem de populo agrorum potest occidere: vt. c. quando licet vnicuique sine iudice se vindicare. l. vna. Et procedit hoc ordine. Statimans. primo probat quod non sunt interficendi, vt. ad. s. pinc. apparet. Et inde probat quod potest interficere, vt. ad. s. i. ergo. et. fac. de. dar. solitione.

Questio. v. **Q**uod autem nulli liceat alii que occidere illo precepto perbat quod dominus in lege hominidum prohibuit, dicens: Non occides. **I**tem Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Que veritati contraria sunt, christianus persequi debet.

Quilibet christianus? inquit non persequitur, **L**ib. si est inimicus, verum dicit si non hoc in illo persequitur quod domino est inimicum, neq. est dominus in seruo, pater in filio, maritus in coniuge (cum sint virtutes christianorum) non debet persequi nisi vicia christianorum contraria veritati. An vero si non persequantur, non rei negligenter merito tenebuntur?

Item Aug. ad Macedonium. **C**erte admodum homo debet diligere, primum sicut seipsum.

Debet homo diligere, primum suum sicut seipsum, ut quod peruenit homine beneficiencia, consolatione, vel informatione doctrine vel disciplina coercionem adducat ad colendum deum.

Item Augustinus ad Donatum presbyterum. **D**e eodem.

Multi sunt prohibita mala, et cogendi ad bonum. **E**t his omnibus colligitur quod vindicta est inferenda non amore ipsius vindicte, sed zelo iusticie: non ut odium exercatur, sed

ut prauitas corrigatur. **S**ed cum vindicta aliquando inferatur damnis rerum, aliquando flagellis, aliquando etiam morte: querit an sit peccatum iudicare ministro reos morti tradere?

Questio. v. **Q**uod autem nulli liceat alii que occidere illo precepto perbat quod dominus in lege hominidum prohibuit, dicens: Non occides. **I**tem Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Multi non sunt interficendi, sed flagellis emendandi. **I**tem Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.

Item Augustinus ad Marcellinum comitem de donatistis captis.